

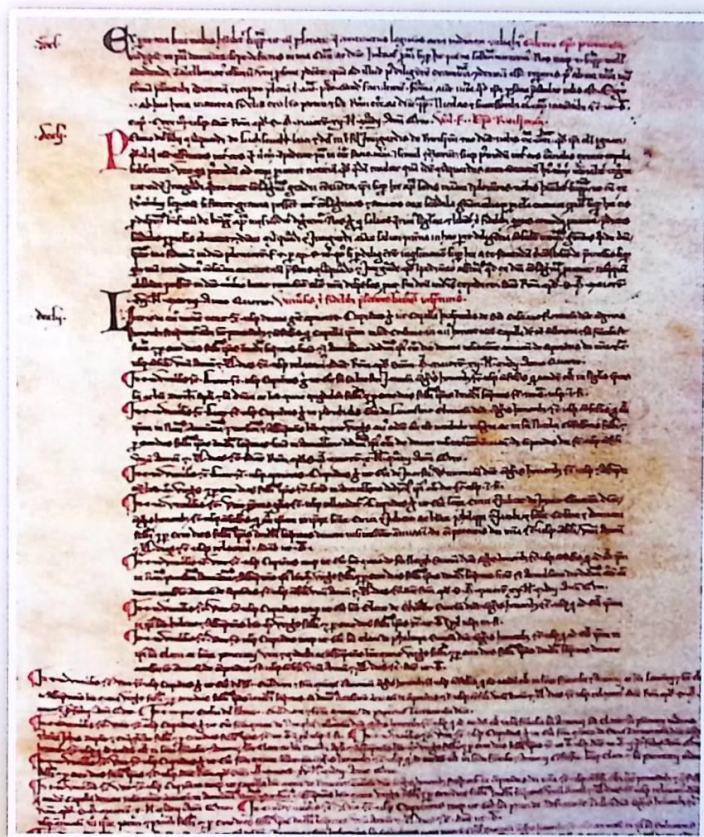
Västernorrlandsregionens Släktforskarförbundet

Medlemsblad för föreningen
GöteborgsRegionens Släktforskarförbundet

Årgång 39

2022

Nr 4

När påven skrev till
Fässbergs församling

Innehållsförteckning nr 3 2022

- 3 Ordförandes ord
Lisbet Rodin
- 4 Per Liljeström (1933–2022)
LarsOlof Lööf
- 5 Farfar och farmor rymde till Amerika!?
Ewert Arwidsson
- 11 Ett mindre släktarkiv
LarsOlof Lööf
- 15 Efter julgröt och lutfisk, tävla i text-
tolkning.
- 16 Y-DNA test bekräftade min faderslinje
Roland Löfblad
- 20 Händer i föreningen
- 21 Inbjudan till föreningens årsmöte
- 22 När påven skrev till Fässbergs församling
Kaj Jensen
- 26 Vad andra skriver om, landet runt
Gunilla Brolund

GöteborgsRegionens Släktforskare

Styrelse

Ordf.	Lisbet Rodin lirodin@hotmail.com
Vice ordf.	LarsOlof Lööf larsolof.loof@gmail.com
Kassör	Eva von Brömsen kassor.grs@gmail.com
Sekreterare	Ethel Åslund ethel.aslund@gmail.com
Vice sekr.	Gunilla Brolund gunilla.brolund@gmail.com
Ledamot	Gun Löfblad Gun.lofblad@outlook.com
Ledamot	Kaj Jensen kaj.jensen@me.com
Ledamot	Ann-Britt Edshag annbritt.edshag54@live.se
Ledamot	Lilian Kristensson lilian.kristensson@gmail.com
Suppleant	Anders Nilsson md5ander@hotmail.com
Suppleant	Elisabeth Trässwall etrasswall@gmail.com
Västanbladet	Gun Löfblad Gun.lofblad@outlook.com

GöteborgsRegionens Släktforskare

Erik Dahlbergsgatan 36 B, 411 26 Göteborg
Öppet må 10-14, ti-to 10-14, samt även
fredagar från 11 nov.
Ring alltid först och kolla bemanning
samt lediga forskarplatser
Tel. 031-13 12 26
e-post: grsbg@gmail.com
Hemsida: www.genealogigbg.se
PlusGiro 24 23 85-3
Swish 123 216 32 44

Organisationsnummer 857204-7564
Medlem i I Sveriges Släktforskarförbund

Västanbladet

Redaktionsgruppen: Lisbet Rodin,
Gun Löfblad, LarsOlof Lööf
Västanbladet ingår i medlemsavgiften
250:-/ år och utkommer årligen med fyra nr.

Ansvarig utgivare : Lisbet Rodin
Tidningsmakare: Christina Claeson
ch_claeson@hotmail.com
Tryckeri: Typografia Olsén AB

Omslagsbild: Avlatsbrev från påven
Källa: Avlatsbrev från Västgötadeln av
Skara Stift, 2006 – Red Johnny Hagberg

Ordförandes ord

På släktforskarfronten händer en del, speciellt det här med DNA. Peter Sjölund's forskargång som letar okända fäder (och farfäder) ser vi på TV. Föreningen gör sig beredd på lite ökad efterfrågan på både släktforskning och på DNA. Men så kanske det inte heller blir. Vi vet inget säkert om framtiden.

Och om allt går som planerat kommer vi i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan att kunna bjuda på en djuplodande föreläsning om hur man arbetar för att hitta okända fäder av mästaren Peter Sjölund själv 21 januari. Kanske blir det även en för er och andra som bara vill veta mer – inte nödvändigtvis själva arbeta med det. Håll ögonen öppna på föreningens hemsida och på Studieförbundet Vuxenskolas sida.

I föreningslokalen får vi stå ut med oredan men böckerna som handlar om Göteborg har börjat samlas ny hylla. Det är biblioteksgruppen som börjat sitt arbete. Deras arbete kommer att ta tid och det blir nog väldigt, väldigt bra. Ni skulle bara veta så många spännande böcker föreningen har – kanske inte några superrariteter men många böcker om Göteborg samlade på ett ställe. Och många böcker om allt möjligt annat som en släktforskare kan ha glädje av. Framöver kommer ni att kunna söka i vårt register själva – förutom att botanisera i hyllorna.

IT-gruppen arbetar än så länge i bakgrunden men vi hoppas att vi skall kunna presentera lite nyheter framöver som förenklar livet för alla parter. Som medlem kan du nu börja få mejl som ser lite annorlunda ut. Det är också ett resultat av gruppens arbete.

Vi är väldigt tacksamma för feedback om det är något om inte fungerar. Utöver detta arbetas det på en bok om hur man släktforskar i Göteborg...

Gott Nytt Släktforskarår 2023

Vi ses på andra sidan helgerna.
Vi öppnar igen 9 januari.

Lisbet

Foto: <https://pixabay.com/sv/>

Per Liljeström (1933–2022)

Idag, söndagen den 20 november, nåddes vi av beskedet att föreningens mång-åriga styrelseledamot och medarbetare avlidit i Lerum den 4 november.

Jag minns mycket väl när han kom in i vår styrelse som suppleant 1991. Under åren som följde fram till Per lämnade föreningsarbetet 2013 var han omväxlande ledamot och suppleant. Under dessa drygt 20 år var hans huvudsakliga syssla GRS medlemsblad, där han var ansvarig redaktör redan från no 3 1988 (han efterträdde Pär Olov Odmer) och ansvarig utgivare 1993–2005, ledamot av redaktionskommittén 2006–2012 och åter ansvarig utgivare 2013 – no 1 2020.

Under senare år dock bara formellt. Mest minns jag Pers röst och goda skratt på alla styrelsemöten, mestadels under Per Clemenssons år som ordförande. Goda (eller dåliga?) historier av en typ vi brukar kalla Göteborgsvitsar – som i mycket kännetecknade Per – for då över bordet och mötena blev ofta långa och i bästa mening underhållande.

Sin största insats gjorde Per som redaktör för föreningens medlemstidning, ofta signerade han sina inlägg bara med PerLm.

Ofta bestod hans skrivande av rapporter från resor, föredrag och utställningar, ofta med egna bilder från eventen. Med Pers insteg i tidningens tillkomst blev den mer professionell och nya steg i utvecklingen av bladet togs sedan med färgbilder och det goda tryckets inträde under Clemenssons tid.

Liksom många av styrelsens ledamöter under många år samlade också Per sina släkthistoriska rön i bokform och hans släktbok "*Anders Hansson och hans släkt*" (297 s) utkom 1988, varav det finns exemplar i föreningens bibliotek. Häri har han även biograferat sin egen person och vi får reda på att han var VVS-ingenjör vid Lerums kommun och även mycket aktiv inom nykterhetsrörelsen IOGT-NTO. Hans insatser inom denna folkrörelse handlade mycket om att som arkivarie rädda äldre arkiv och regalier, varav vi idag återfinner åtskilligt vid Regionarkivet.

Både Per Liljeström och hans hustru Kerstin (f Brand) var trogna medresenärer vid föreningens utflykter och även åhörare vid våra programkvällar. Kerstin avled den 1 okt 2012 och det blev en svår tid efteråt för Per, och han blev från ungefär då en ganska osynlig gäst i föreningslokalen.

Älskad och Saknad som det står i dagens dödsannons.

Lars Olof Lööf

Farfar och farmor rymde till Amerika!?

Av Ewert Arwidsson

Susan och Dan Larsson

Med denna uppsats vill jag visa på användning av olika källor i emigrantforskningen och att man kritiskt skall granska muntliga berättelser. Mellan 1980 och fram till hans bortgång 1986 brevväxlade jag med

svenskamerikanen Dan Larson. Dan var filatelist och vi bytte frimärken med varandra.

Jag fortsatte ha kontakt med hans änka Susan fram till 2008. Dan och jag pratade om att söka hans okända svenska ursprung men inget blev gjort förrän efter hans död. Enligt Susan Larson var familjetraditionen den, att Dans farfar Gustaf kommit från Sverige omkring 1880. Efternamnet var ursprungligen familjenamnet Andersson men det byttes till patronymikonet Larsson, när han och hans gravida hustru flydde Sverige för att slippa Gustafs värnplikt.

Han ändrade efternamnet än en gång till Rickter, när de anlände till USA. Gustaf trodde att det då skulle vara omöjligt för den svenska regeringen att lokalisera honom och föra honom tillbaka för åtal. Familjen bosatte sig i den lilla staden Rio Dell i Humboldt County i Kalifornien. De ägde och brukade en gård på 80 hektar.

Även en karta på nordvästra hörnet av Skåne fanns i familjegömmorna. Inbäddat i de majestätiska Redwood-träden på norra Kaliforniens kust och omgärdad av Eel River och branta berg i öster, besöktes Eagle Prairie,

gräva sig bakåt i tiden. *Daniel Urman Rickter* föddes enligt Ancestry den 17 november 1928 i Humboldt County i Kalifornien. Dan bytte senare namn till Daniel McCloud Larson och avled den 10 mars 1986 i

Rio Dell, Kalifornien

Foto: <https://www.cityofriodell.ca.gov/>

som senare blev staden Rio Dell, först av upptäcktsresande i slutet av 1840-talet.

Rio Dells historia är lika sammanflätad med berättelser om strapatser, enorm skönhet och välstånd som de branta klipporna är med floden som rinner under dem, och den historien skrevs av män och kvinnor som bosatte sig där i slutet av 1850-talet. Under de 100 åren som följde upplevde Rio Dell en så snabb tillväxt att på 1960-talet föreslog länstjänstemän att Rio Dell skulle inkorporeras, så den 26 februari 1965 blev staden Rio Dell officiellt en inkorporerad stad. Idag är befolkningen cirka 3 400 personer. Det gällde alltså att börja

Contra Costa County, Kalifornien. Han är begravd på Memory Gardens Cemetery, Concord i Contra Costa County.

Enligt folkräkningen (census) 1930 bodde han med föräldrarna jordbrukaren Oscar och hustrun Wealthy Rickter på ett jordbruk (general farm) i Scotia Township i Humboldt County (Ancestry).

Dan arbetade på Union Oil Refinery vid sin bortgång. Dessförinnan hade han varit på Singer (Friden Division) i 2 år och på Varian Instrument Division i 5,5 år. Han arbetade även som deltidsfotograf - reklam, produktillustrationer och porträtt. När han

var 8 år gammal upptäcktes hans slagruteformåga (dowsing). Han sökte efter vatten och omärkta gravar av människor och djur. Han var bland annat inbjuden att hålla en föreläsning och en praktisk demonstration vid American Society of Dowsers 1983 års West Coast Conference. Senare blev han inbjuden att hjälpa till vid en arkeologisk undersökning av general Custers sista ställning vid slaget vid Little Big Horn. Som jag upplevde det via översända tidningsurklipp, en fascinerande verksamhet..

Dans föräldrar var jordbrukaren *Oscar Rickter* och dennes första hustru *Wealthy May född Murphey* (3/9 1903 – 30/10 1954). De vigdes 1927. Oscar Rickter föddes enligt Ancestry den 27 juli 1898 i Rio Dell, Humboldt County, Kalifornien och dog den 18 oktober 1976 i Rio Dell. Han gravsattes 1976 i Sunrise Cemetery, Block 14 Lot 21 Grave 1, Fortuna, Humboldt County.

Oscars föräldrar var enligt census 1900, som är den enda folkräkning som anger födelsetiden, jordbrukaren *Gust Reckter* född i mars 1869 i Sverige, och hustrun *Matilda Reckter* född i april 1866 i Sverige, vilka kom till USA 1888 (Ancestry). Familjen bodde i Hydesville Township, Humboldt County i Kalifornien. Observera efternamnets stavning. Med denna bakgrundsinformation gick det tyvärr inte att säkert fastställa en Gustaf Andersson/ Larsson som lämnat Sverige 1888. Förmodligen

rymd. Forskarkollegan Magnus Persson, som disputerat om utvandrare och återvändare på Bjärehalvön i Skåne, kom då till min hjälp. Han hade läst min artikel i Sverigekon-takts tidning. Magnus hade i sitt bibliotek boken *History of Humboldt County*, där Gustaf och brodern Ludvig (Lewis) finns omnämnda, och skickade dessa sidor till mig. Min översättning av texten om Gustav lyder:

GUST RICKTER —

Som vägövervakare för ett av de största vägdistrikten i detta län, och ett där vägförhållandena är de allra bästa, har Gust Rickter gjort sig en varm plats i hjärtat hos folket i sitt distrikt. Han bor i Rio Dell, där han äger två fina gårdar, och hans vägdistrikt omfattar bland annat Scotia, den främsta timmerstaden i Humboldt County, som visserligen är den bäst ordnade och skötta, den mest välordnade och vackraste av alla de timmerstäder i denna del av staten.

Att vara vägövervakare i ett sådant distrikt ger bevis på en vetenskaplig kunskap om vägbygge, och framför allt att inte vara rädd för hårt arbete. Mr. Rickter kommer från en högt respekterad familj i Sverige, där hans far, Lars Anderson, var en välbärgad bonde och ägde tre värdefulla gårdar. Mr. Rickter är en man med stor förmåga, en duktig finansär och chef och är mycket framgångsrik. Han är liberal och offentlig och bidrar fritt, både i tid och pengar, till vad som är för hans samhälles bästa. Hans söner

sköter nu hans två gårdar. Gust Rickter har nyligen byggt ett vackert boställe i Rio Dell där han bor med sin fru, som är en kvinna med förmåga och charm, och en förtjusande vän och värdinna.

Gust Rickter föddes i Skåne, Sverige, den 20 mars 1869, son till Lars och Louise Anderson. Liksom många andra av hans nationalitet tog han ett gammalt släktnamn, Rickter, på medborgarskapshandlingarna i stället för namnet Larsen. Han fick en allmän skolutbildning i sitt hemland och när han var sexton år var han i lärling för att lära sig jordbruk, mejeri och osttillverkning, och fick ett examensbevis som ost- och smörmakare.

Hans far var engagerad i plantskoleverksamhet och levde tills han var sjuttio två år gammal. Gust var den yngsta i en familj med åtta barn, och när han var arton år bestämde han sig för att resa till Amerika och gjorde resan direkt från sitt hemland till Kalifornien och åkte direkt till Eureka, där en äldre bror, Lewis Larsen, redan var etablerad. Han var en tid anställd vid Fay's Shingle Mill i Eureka, men återgick snart till sin tidigare sysselsättning på mjölkgårdar och var anställd på olika platser i länet under ett antal år.

Äktenskapet mellan herr Rickter och fröken Matilda Youngberg skedde i San Francisco den 5 oktober 1889. Fru Rickter är född i Sverige, liksom sin man född i Skåne, och är den yngsta i en familj på tolv barn.

Hennes far var bonde och ägare av värdefull egendom i sitt hemland. Hon har fött sin man tre barn, två söner och en dotter: Lillie Aurora, nu utbildad sjuksköterska på länsjukhuset i Eureka; Gustav E. och Oscar, de två sönerna är bönder och nu engagerade i skötseln av sin fars två rancher i Rio Dell!

Fastigheten omfattar cirka tvåhundrafyrtio hektar, och de driver ett diversifierat jordbruk och föder upp ett stort antal nötkreatur, får och svin för marknaden. Mr. Rickter har varit vägövervakare i Rio Dell- och Scotia-distrikten under ett antal år och har ett avundsvärt rekord för effektivitet och noggrannhet. Han har förbättrat vägnarnas tillstånd till en hög standard, under mycket ogynnsamma omständigheter, genom mycket arbete, tid och noggrann eftertanke.

Han är republikan i sina politiska åsikter och är djupt intresserad av allt som rör hans hemdistrikt; han är medlem av Humboldt County Farm Bureau och Farm Center i Eureka. I brödrakretsar är han medlem av Ridarna av Pythias, Scotia Lodge, nr 310, där han är chartermedlem. Herr och fru Rickter har varit gifta i över tjugofem år, och den 5 oktober 1914 firade de sin silverbröllopsdag, där ett stort antal inbjudna gäster, bland vänner och släktingar, underhölls med en stor middag.

Silverparet fick många värdefulla presenter och minnen. Mr. Rickter

har genom sin duglighet och förmåga samlat på sig en rejäl förmögenhet och hans bostad är ett bevis på förfining och rikedom.

Genom denna amerikanska lokalhistoriska bok får vi reda på i stort sett Gust Rickters (Gustaf Larssons) hela levnadshistoria och vilka hans föräldrar var. Gustaf Rickters/Gustav Larssons far var enligt *Geni World Family Tree Lars Jacob Andersson (9/3 1823 Svedberga, Kattarp, Malmöhus län – 1/6 1894 i Magnarp, Barkåkra, Kristianstads län)*. Begravd den 8 juni 1894 i Barkåkra Kyrkogård gamla delen (Billion Graves). Åbo på Magnarp No.2, mjölkbonde - ägde 90 tunnland i Barkåkra socken, Ängelholm. Hans mor var hustrun *Lovisa Helena Andersdotter (29/11 1826-11-29 i Magnarp, Barkåkra – 20/11 1898 Magnarp, Barkåkra (L))*. Makarna hade åtta barn som nådde vuxen ålder. Det som saknas nu är hur Gustaf tog sig till USA.

Hans immigration skedde 1887/1888 enligt amerikansk census 1900/1920 och han naturaliserades 1896. Det finns mer än en Gustaf Larsson i rätt ålder, så det är viktigt att matchningen stämmer. Mejeristen Gustav Larsson, föddes den 20 mars 1869 i Barkåkra socken, Kristianstads län. Han tog ut flyttbevis till Amerika den 9 juli 1887 (EmiBas; Barkåkra hfl AI:22 sid 49 – föräldragården Magnarp No. 2; Barkåkra utfl B:4 1887/32). Mejeristen Gustav Larsson, 19 år dvs. född 1867/1868, utreste från Köpenhamn den 15 juli

1887 till New York (EmiHamn, källkod: 2733). Han återfinns inte i Poliskammaren i Malmös utvandrareregister men väl i Dansk Data Arkiv (DDA) Utvandrerdatabasen. Mejeristen Gustav Larsson från Sverige med kontrakt 273300 reser den 15 juli 1887 med skeppet Hekla från Köpenhamn till New York State, USA.

Danska Thingvalla Lines s/s Hekla (2) avseglade den 15 juli från Köpenhamn. Via Christiania (Oslo) och Christiansand, Norge, ankom hon New York den 6 augusti. Dairy man Gustav Larson, 19 år, är nummer 83 i passagerarlistan (Ancestry: New York, U.S. Arriving Passenger and Crew Lists, 1820–1957; DDA; och Norway-Heritage) Bortsett från att Gustav Larsson inte återfinns i poliskammaren register verkar han ha utvandrat på ett normalt sätt. Pass behövdes inte vid denna tid, så han kan ha smitit förbi polisen och åkt direkt till Köpenhamn. Hur han tog

s/s Hekla (2) byggd 1884
Foto: Anders Beer Wilse / Norskt Maritimt Museum

sig över den amerikanska kontinenten till Eureka i Kalifornien kan vi bara gissa, förmodligen med järnväg.

Matilda Youngberg rymde inte med Gustav och var inte gravid när hon reste till Amerika som familjeskrönan berättar. Paret gifte sig i San Francisco, Kalifornien, den 5 oktober 1889 (History of Humboldt County). *Matilda Youngberg Jönsson Rickter* föddes den 12 april 1866 i Förslöv, Kristianstads län, en grannsocken till Barkåkra.

Hon avled den 31 mars 1945 i Rio Dell, Humboldt County, Kalifornien (Find a Grave). Matilda Jönsson föddes den 12 april 1866 i Karstorp i Förslöv socken, Kristianstad län.

Hennes föräldrar var åbon på Karstorp 3 Jöns Svensson d.ä. (12/4 1817 Karstorp, Förslöv – 27/3 1896 Karstorp 3, Förslöv) och dennes hustru Pernilla Persdotter (1/3 1820 Grevie, Kristianstads län – 22/10 1903 Karstorp 3, Förslöv).

Dan Larsons gravsten
Memory Gardens Cemetary, Concord,
Contra

Costa County, Kalifornien
Foto: Ewert Arwidsson

Hemmadottern Matilda Jönsson tog ut flyttbevis till Amerika den 12 juli 1887 (EmiBas; Förslöv hfl AI:15 sid 144 – föräldragården Karstorp No. 3; Förslöv utfl B:4 1887/52).

Jomfru Mathilda Jönson, 21 år dvs. född 1865/1866, utreste från Köpenhamn den 15 juli 1887 med destination Lafayette, Indiana (EmiHamn, källkod: 2815). Hon återfinns inte i Poliskammaren i Malmös utvandrare-register men däremot i Dansk Data Arkiv (Utvandrerdatabasen.).

Jomfru Mathilda Jönsson från Sverige med kontrakt 281500 reser den 15 juli 1887 med skeppet Hekla från Köpenhamn till New York, USA med slutdestinationen Lafayette, Indiana. Observera att efternamnet stavas med danskt ö. Danska Thingvalla Lines s/s Hekla (2) avseglade den 15 juli från Köpenhamn. Via Christiania (Oslo) och Christiansand, Norge, ankom hon New York den 6 augusti.

Miss Mathilde Ponson (Jonson feltolkat), 21 år, är nummer 245 i passagerarlistan (Ancestry: New York, U.S. Arriving Passenger and Crew Lists, 1820–1957; DDA; och Norway-Heritage). Matilda reste alltså med samma båt som Gustav Larsson! Träffades de ombord? Troligen. Kanske kände de varandra redan från Bjärehalvön.

Hon var ursprungligen förmodligen på väg till sin äldre bror Johannes

Ljungberg (Youngberg) i Lafayette, som utvandrat 1881, men det är tveksamt om hon kom dit. Matilda, som tagit sig familjenamnet Youngberg, och Gustav gifte sig enligt *History of Humboldt County* redan i oktober 1889 i San Francisco, Kalifornien. Som framgår av uppsatsen bör man granska familjeskröner källkritiskt.

Foto från pixabay.com

Ett mindre släktarkiv

Av LarsOlof Lööf

När jag 2006 som författare och redaktör gav ut del två av släktböckerna om familjen Tolf *"Smedsläkten Tolf genom tre sekler. Andra boken"* skrev jag om ett förlorat släktarkiv på sidan 70 på ett lite beklagande sätt. I den korta halvsidesberättelsen tog jag upp en händelse från – troligtvis vårvintern 1982.

Jag satt då i ett lånat rum i Birkastan i Stockholm och tillbringade dagarna med studier på Riksarkivet och kvällarna med renskrifter av resultaten. Detta var inför utgivandet av den första släktboken i samma ämne som är citerat ovan – släktboken (del 1) utkom första gången 1989.

En kväll ringde telefonen "hemma" och en man presenterade sig som utredare av dödsboet efter fröken Gunhild Tholff (avliden 9/12 1981 i just Stockholm). Han berättade då att det fanns en del släktpapper efter

Gunhild och undrade om jag var intresserad som mottagare av dessa!

Jag hade tydligen strax dessförinnan varit i brevkontakt med henne och han hade funnit mitt/mina brev i hennes lägenhet.

Plötsligt befann jag mig mitt i detta dilemma och började lite stressat tala om hennes olika nära och mer avlägsna släktingar, som jag föreställde mig skulle vara mer naturliga mottagare av detta släktarkiv.

Utredningsmannen tog detta som ett "nej tack" och tackade för samtalet och ringde av. Alltsedan dess har jag ofta beklagat min lite återhållsamma hållning i detta ämne och ibland jämfört med liknande händelser på mitt arbete vid Göteborgs stadsmuseum. – Det gällde ofta att fånga ett skeende i flykten och inte vara alltför tveksam, då missades både ett viktigt inköp

eller en möjlighet till ett intressant förvärv som gåva.

Åter till Gunhild Tholffs papper – Flera år senare råkade jag hitta ett vykort med anknytning till denna släkt i Antikhallarna på Västra Hamngatan. Kortet är avsänt från Västerås sommaren 1906 och återges i boken från 2006 med ungefär samma berättelse jag här omtalat.

Under de här åren på 1980- och 1990-talen gick jag ofta in i Antikhallarna på lunchrasterna och tittade bland vykort om jag kunde finna något med anknytning till det äldre Göteborg. Just det här kortet, som jag också köpte, var avsänt inom släkten Tholff och skickat till Gunhilds pappa byggnadsritaren Charles Leonard Tholff (1858-1941) på Åsögatan, där förresten också Gunhild själv sedan kom att bo kvar resten av sitt liv i ytterligare 40 år.

Fyndet av vykortet tycktes bekräfta för mig att släktarkivet som jag och boutredningsmannen talade om 1981 gått förlorat, om inte hamnat på sopptippen så i alla fall blivit skingrat. Just så gick då mina tankar och jag har ofta funderat över detta sedan dess. Så till juli månad 2022 i denna lilla berättelse, ringde mig Mikael Skog från Billdal.

Han hade funnit mitt namn på Tolf-ska släktföreningens hemsida och noterat att jag var bosatt i närheten, alltså ringde han mig i första rummet. Han började livfullt beskriva de

foton och några brev rörande släkten Tolf han hade fått från en morbror på Rörö.

Ju längre berättelsen framskred ju mer insåg jag att den sammanföll med mitt eget minne från Stockholm sommaren 1982 där i lägenheten i Birkastan!! Jodå så var det mycket riktigt – Mikaelns mor och morbror hade kommit att ärva Gunhild Tholff och 1982 varit uppe i Stockholm och hämtat ett billass med saker. När de lämnade Stockholm hade boutredningsmannen förmått dem att också ta med ett par kollin med i huvudsak foton som han samlat ihop i Gunhilds lägenhet. Sedan dess hade den stora resväskan och kartongen legat på en vind i sommarhuset på Rörö. Nu hade Mikael fått hand om sakerna och ville överlämna dem till mig.

Det visade sig att Mikael Skog härstammar från släkten Corin som också Gunhild Tholffs mamma ursprungligen hette och Gunhild lär ha haft många fina minnen från somrar tidigare i livet, som hon hade tillbringat på Rörö. Detta var skälet till att hans mor och morbror kom att ärva Gunhilds kvarlätenskap på Åsögatan i Stockholm och att den fann sin väg därifrån till Göteborgs skärgård (ursäkta Öckerö kommun).

Den 27 juli i år kom alltså Mikael Skog hem till mig med en stor resväska och en kartong på en säckkärra med just foton och pappren från Gunhild Tholff och från 1982!! Exakt 40 år efter samtalet jag hade fått i

Det mindre arkivet, Foto LarsOlof Lööf

Stockholm 1982 fick jag nu alltså se bilderna jag då hade hört om per telefon. Efter samtal och fika lämnade han mig att sortera och bläddra i denna kvarlåtenskap. Jag sorterade och plockade sedan över samlingen i ett par plastlådor med lock jag hade till hands. Efter att samlingen legat på sommarstugevinden under fyra årtionden hade de lite ”lukt av sommarstuga” om man tänker så. Vad utgörs då samlingen av? Jo huvudsakligen rör det sig om bilder av släktmedlemmar, både lösa bilder och mycket bilder i album.

Tyvärr är de flesta bilderna anonyma och lär väl förbli så. Efter att jag

gjort en del jämförelser och brukat de få anteckningar som finns bland bilderna kan jag identifiera Gunhild Tholff och hennes föräldrar i materialet.

Eftersom flera av släktmedlemmarna var professionella fotografer finns många bilder av släktingarna i flera åldrar. Gunhilds faster Sofia Mathilda Tholff (1864–1942) var fotograf i Västerås och farbrodern Ernst Gustaf Tholff (f 1879) var också fotograf i samma stad. Syskonens syster Ebba Tholff (1868–1952) var i sin tur gift med fotografen Emil Bruno (1864–1907) i Helsingborg. Dessa basfakta skapade möjligheterna för de många

familjebilderna, varav många också kan knytas till Helsingborg och familjen Bruno. Syskonen i denna berättelse var barn till muraren Frans Leonard Tolf (1831–1890-t) och hans hustru Mathilda Lovisa Gustafsson (1832–1920).

Frans Leonard Tolf hade i sin tur en bror Carl Theodor Tholff (1843–1916) som utvandrade till USA med hustrun Carolina Margareta Samuelsson (1843–1914). Den amerikanska familjen som härstammar från dessa makar antog namnet Toll och fortlever i Lindsborg i Kansas, huvudsakligen som farmare. Från

den amerikanska sidan av släkten finns några intressanta brev från 1930-talet, några ytterligare handlingar och framförallt foton.

Bilderna visar både miljö och personer i Kansas på den tiden. intressant i denna syskonkrets Tholff är att fotografernas syster var Emelie Elisabeth Tholff (1873–1962). Hon kallades Melen och var gift med konstgjutare Herman Bergman. Melen och Herman Bergman var Astri(d) Bergman-Taubes föräldrar.

Dåliga program på TV....

Av Gun Lövblad

Du glömmor väl inte att det finns ett utbud av videor om släktforskning på nätet som är fritt tillgängliga utan att behöva prenumerationer och lösenord. Några exempel: Gå in på: MyHeritage och lär dig mer om hur man kan arbeta med DNA-resultaten: Googla på **MyHeritage och Peter Sjölund**. Då kommer du in på deras blog med en rad intressanta webinarer:

<https://blog.myheritage.se/events-webinars/webinarserie-med-peter-sjolund/>

MyHeritage kunskapsbas har många intressanta och givande seminarier.
<https://education.myheritage.se/>

Arkiv Digital på You Tube har ett antal instruktionsfilmer där du som arbetar i AD får grunderna i hur man kan arbeta med register och släktträd.

"Åsa och Linda" på You Tube visar ett antal filmer med instruktioner m hur du kan arbeta med DNA. Googla på "Åsa och Linda" så kommer du rätt och kan välja bland olika filmer.

Även **Genealogiska Föreningen** har filmer som är tillgängliga via You Tube. Här finns också många pärlor för släktforskare.

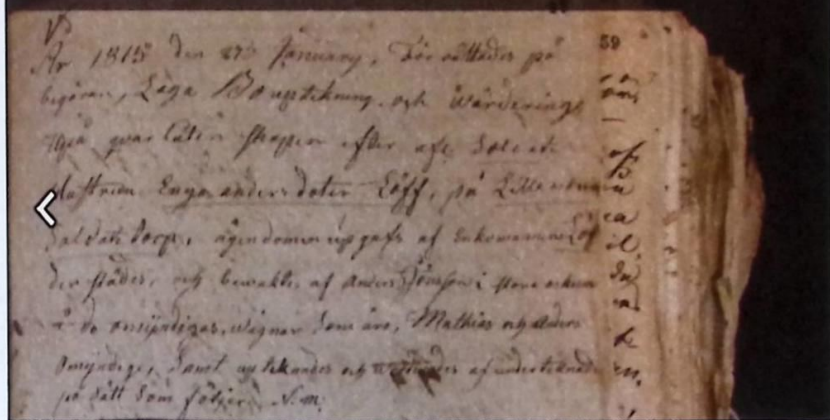
Efter julgröt och lutfisk; tävla i texttolkning:

Av Gun Löfblad

Så här gör du för att vara med: Läs texten, ”tolka rätt”, och mejla svaret till gun.lofblad@outlook.com

Exemplet är hämtat från en bouppteckning i Arkiv Digital. Du ser AD-adressen på bilden. Gå gärna in på Arkiv Digital, förstora och läs. Det räcker att du skriver av det som står på den övre halvan av sidan, enligt nedanstående bild. Var noga med att inte missa något ord!

ArkivDigital: Tunge, Stängenas, Sorbygdens och Sotenäs häradsrätt (O) Flla:14 (1815-1820) Bild: 29 Sida: 47

Bland alla rätta tolkningar som kommit till oss före 25 januari 2023, dras en vinnare. Priset är boken ”Arkiveringshandbok för släktforskare ”av Jan Appelquist”.

Y-DNA test bekräftade min faderslinje

Av Roland Löfblad

Genom traditionell släktforskning (kyrkoböcker) hade jag kunnat klarlägga min faderslinje tillbaka till skomakaren Johan Eliasson död 1751 i Ljusåsen, Norrbärke socken. Gården låg i nuvarande Smedjebacken. Födelseåret anges till 1669 i husförhörslängden för Norrbärke, men han återfinns inte för detta år i födelseboken. Innan han kom till Ljusåsen verkade han som skomakare i den närbelägna byn Vinsbo och jag återfann information om honom på den orten i Kjell Vadfors "Byalängder".

Kjell Vadfors (1933-2020) var en släktforskarprofil som ägnade en stor del av sin tid att sammanställa tillgänglig information i kyrkoböcker, domböcker och skattelängder om personer i olika byar i Grangärde och Norrbärke socknar (Dalarna). Hans forskning har kritiserats bl.a. för att referenser saknas, vilket gör det svårt att kontrollera uppgifterna.

Enligt Vadfors skulle fadern till Johan Eliasson vara länsmannen Elias Johansson född i Vinsbo ca 1625 och död där 1675. Jag nöjde mig med denna information och kom inte vidare bakåt i tiden.

Så var läget fram till våren 2021, då jag fick ett mail från en Lennart J boende i Västernorrland. Han hade efter en Y-DNA37 test hos Fa-

milyTreeDNA konstaterat att vi matchade. Hans slutsats var att vi har gemensamma rötter i Bergslagen och hade klarlagt sin faderslinje till Samuel Jansson född 1771 i Lernbo, Norrbärke socken. Där hade han fastnat då han inte lyckats tyda hela fadersnamnet till Samuel. Lernbo ligger endast ca 7 km från Ljusåsen/Vinsbo. Jag noterade att "Genetic Distance" mellan mig och Lennart angavs till 2 "steps", vilket enligt FTDNA innebär att vår gemensamma anfader levde mellan 200 till 500 år före oss och sannolikt i den senare delen av intervallet. Jag lyckades också tyda uppgifterna i kyrkoboken och kunde konstatera att fadern till Samuel Jansson var Jan Andersson född 1735 i Lernbo vars farfars far enligt födelseboken hette Anders Larsson, boende i Lernbo på 1680-talet.

Av allt att döma levde vår gemensamma anfader i Lernbo-trakten. Jag "googlade" nu på "Johan Eliasson skomakaren i Vinsbo" och fick en träff i Rötters Anbytarforum. Diskussionen där handlade just om Vadfors byalängder och ett inlägg av anbytarens Torsten Berglund som skrev:

"Ett exempel på en uppgift hos Vadfors, som förefaller högst sannolik men tyvärr är fel, är hans uppgift att skomakaren Johan Eliasson (gift med Elisabet Johansdotter) i Vinsbo, Norrbärke sn, var son till länsman-

nen *Elias Johansson (d. 1675) i Vinsbo. Johan Eliasson var i själva verket son till skomakaren Elias Andersson (d. 1674) i Ställviken, Grangärde sn. Elias Johansson i Vinsbo (d.v.s. länsmanen) hade också en son som hette Johan, men han var gift till Moren i Norrbärke (se min utredning om detta i Lennart Ekman, Jussi Björlings antavla, Svenska Antavlor 6/1997 s. 249 not 45-46).*"

Utifrån denna information letade jag fram byn Ställviken (vid Hammarbacken, Ludvika) i Vadfors byalängder för Grangärde socken. Där finns skomakarna Elias Andersson och Lars Andersson, enligt Vadfors födda 1616 respektive 1612 på "okänd ort". Men i byalängden för Lernbo återfinns Erik och Lars under gården Anders Ols, som söner till Anders Olofsson född ca 1578 i Lernbo. Samma födelseår som angavs i Ställviken med tillägget "till Ställviken?".

Min faderslinje till Anders Olofsson var därmed klarlagd och jag kunde också koppla Lars Andersson till Lennart J:s faderslinje; en av Lars Anderssons söner var skomakaren Anders Larsson född 1643 i Ställviken som flyttade till Lernbo och vars sonsons son var sagde Jan Andersson född 1735 i Lernbo.

Den gemensamma anfadern Anders Olofsson föddes alltså för ca 440 år sedan, vilket stämmer bra med "Genetic Distance". Jag och Lennart J är 10-männingar! Både jag och

Lennart har därefter kompletterat våra DNA-tester med Y-DNA111 som verifierar resultatet.

Genom Vadfors byalängder och då främst domsprotokoll är min och Lennarts faderslinjer klarlagda vidare till en äldre Anders Olofsson född ca 1490 och död ca 1556 i Lernbo.

Hans son, Lars Andersson och sonson Olof Larsson var båda bergsmän och nämndemän (i Norrbärke socken) och återfinns i flera domsprotokoll. De återfinns också i Britt-Marie Sohlströms monumentala sammanställning över bergsmanssläkter i gamla Norbergs Bergslag.

Om Olof Larsson (född ca 1535 och död ca 1615) kan man läsa i Göran Ekbergs artikel om fogden Petter von Benningen:

"Den här artikeln handlar om fogden Petter von Benningen. En av väldigt många lokala styresmän på den svenska landsbygden. Yrkesgruppen fogdar har ett minst sagt dåligt rykte i den svenska historien. Såväl i folkliga traditioner som i historieskrivningen framställs de ofta som tyranniska och maktfullkomliga. Petter von Benningen var inget undantag. Faktum är att det kanske inte fanns några goda fogdar. Även om sådana har existerat är det svårt att hitta belägg för detta då källorna huvudsakligen existerar på grund av de klagomål som allmogen anförde mot överheten och då i synnerhet fogdarna.

---Liksom hans födelseplats är födelseåret okänt. Med tanke på att hans ämbete krävde tidigare erfarenheter bör han ha varit i trettioårsåldern då han utnämndes till fogde över Stora Kopparberget 1603. Han kan därmed ha varit född omkring 1570.

I början av 1600-talet var den lokala statsförvaltningen i Bergslagen stationerad på ett antal kungsgårdar.

Borns hyttegård i Falun, Näs kungsgård i Husby, Sätters gård och Väster Silvbergs gård i Norrbärke är några av de platser dit bergsmän och bönder fick leverera de kreatur, den säd och det tackjärn som de erlade i skatt till kronan.

Varje kungsgård hade en lokal fogde som ansvarade för uppbörden av skatter i det län som omgav gården. I bergsmännens ögon var fogdarnas maktutövande ofta tivelaktigt.

Klagomålen på fogdarna var många. Skattetrycket var som alltid ett ämne som rörde upp känslorna men det handlade också om det våld och de bestraffningar som utövades samt att fogdarna för egen vinning skodde sig på allmogens och kronans bekostnad. I Bergslagen vid denna tid var Petter von Benningen den fogde man hade mest klagomål emot.

Petter tycks även ha haft för vana att byta ut sina riddjur när det passade honom. Hustru Ingrid

(Ingeborg) i Söderbärkes kyrkby hade köpt en häst för sex fat osmundjärn. Denna bytte han till sig och gav henne i stället en "utgammal kamp".

Eftersom denna häst var oduglig sålde hon den och fick då inte mer än tre daler.⁴⁵ ⁴⁶Vid ett annat tillfälle bytte han i stället en ung häst mot en gammal med Hans i Djupkärra. Eftersom Hans klagar får man förmoda att det var något fel på den häst han fick. Petter tycker att det är märkligt att Hans, trots att de har träffats vid tinget, inte har talat med honom om detta.

Även Olof Larsson i Lerendeboda fick besök av Petter. Här tog han en fet och välfördrad oxen värd fem och ett halvt fat järn och gav i stället en "ringa och mager oxen. Widik i Norrgovik samt Hans och Nils i Pedersboda i Grangärde socken hade blivit påtvingade att fodra fyra stycken av Petters oxar.

Tydligt var det ont om foder detta år och de klagar att då han inte har hämtat hem sina oxar lider deras egen boskap stor nöd."

Lerendeboda var den gamla benämningen för Lernbo. Denna bergsman Olof Larsson var också delägare i Lernbohyttan.

Det framgår av Riksarkivets Landskapshandlingar.

Källor:

-Kyrkoböcker inom Norrbärke och Grangärde socknar (W)

-Kjell Vadfors byalängder för Norrbärke och Grangärde socknar. CD-skivor Västerbergsslagens Släktforskare (<http://www.vbs-ludvika.se/shop>)

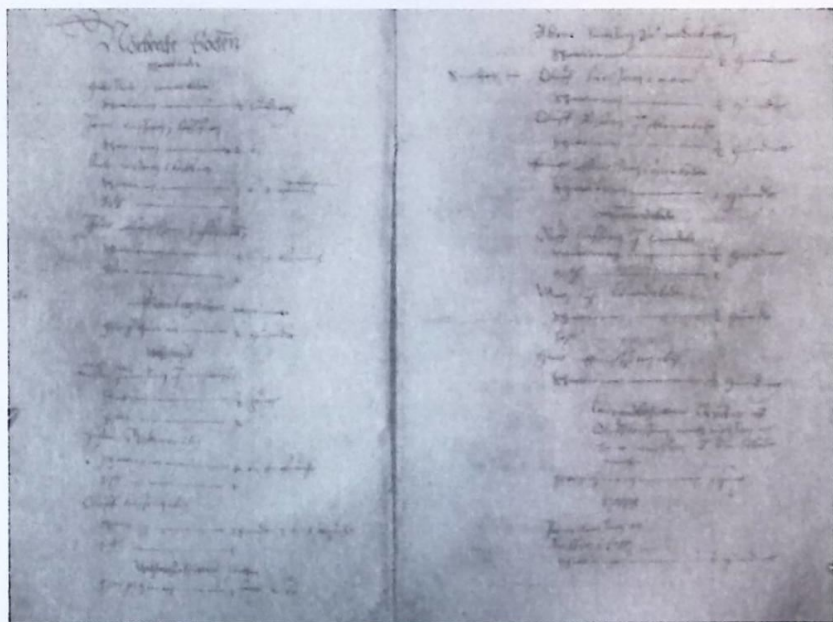
-Genetic Distance Y-DNA (<https://whoareyoumadeof.com/blog/what-is-genetic-distance-on-ftdna/>)

-Rötters Anbytarforum Ämne: Vadfors byalängder

-Britt-Marie Sohlström, Bergsmanssläkter i gamla Norbergs Bergslag. Version 22-07-17, sid 853.

-Artikel av Göran Ekberg om fogden Peter von Benningen Sök på "gorek.se", "artiklar"

-Landskapshandlingar. Dalarnas handlingar, SE/RA/5121/5121.19/1575:14(1575).

*Landskapshandlingar, Landskapshandlingar
Dalarnas handlingar, SE/RA/5121/5121.10/1575: 14 (1575), bildid:
A0051434_00060*

Händer i föreningen under våren - mer information kommer på hemsidan

Fastställt datum:

21 januari	Peter Sjölund föreläser. Ett samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan
4-5 mars	Släktforskningens dagar i Göteborg – Stadsbiblioteket
23 mars	Årsmöte
29 april	Vandring i gamla Kongahälla – Kaj Jensen
20 maj	Hembygdens dag i Kronhuset

Kurser/cirklar:

Dina släktingar på landet – hur var deras liv, vad styrde dem?

Nybörjarkurs i släktforskning

Nybörjarkurs i DNA

Plocka russen ur kakan – läsecirkel

Workshops/tematräffar

Hitta okänd far med DNA

Emigrantforskning

Sök i Ancestry

Släktforskningsprogrammet Genney

Släktforskningsprogrammet DISGEN

Släktforskningsprogrammet Min Släkt

Släktforska i Finland

Släktforska i Norge

DNA-café – nybörjare och fördjupning

Övrigt

Göteborg 400 år - boksläpp

Föreläsningar i lokalen

Bussresa

Båtresa till Fredrikshamn

Med reservation för ändringar

Nominera till styrelsen

Har du förslag på lämplig person till styrelsen?

Eller är du kanske själv

intresserad av att engagera dig i föreningen?

Kontakta valberedningens sammankallande, Heléne Bertéus Forslund,
valberedning.grs@gmail.com

1232163244

Medlemsavgift 2023

Snart nytt år och dags att betala medlemsavgiften

250 kr för enskild medlem
75 kr för familjemedlem och
60 kr om du är under 26 år.

Betala gärna senast två veckor före årsmötet,
d.v.s. senast 9 mars, dock allra senast innan ut-
gången av mars månad.

För dig som blivit **ny medlem under hösten
2022** gäller avgiften även under 2023.
Är du osäker? Kontakta kassören
Eva von Brömsen, 0733 100 606.

Inbjudan till föreningens årsmöte

torsdagen 23 mars 2023 kl. 18.30
Carl Johans församlingshem, Carl Johans kyrkoplan 1

Dagordning enligt stadgarna
Förslag från medlemmar tas upp till beslut om de inkommit till föreningen via
mejl eller brev senast sista januari.

Föreläsare efter förhandlingarna - presenteras senare

Foto: <https://pixabay.com/sv/>

När påven skrev till Fässbergs församling

Av Kaj Jensen

Det är inte alla som kan skryta om att man har fått ett brev av självaste Påven, men den gamla kyrkan i Fässberg kan det. Den 18 februari 1292 skriver påven Nicolaus IV tre brev till tre olika kyrkor i Skara Stift. En av dessa är kyrkan i Fässberg. Påven kallar kyrkan för "*Sankta Maria i Fässberg i Skara Stift*". De två andra kyrkorna var S:t Olof kyrk Falköping och S:ta Helena kyrka i Skövde.

Fässberg tillhörde Skara Stift. Göteborgs stift bildas först 1620 och den första biskopen i Göteborg tillträder 1665. Under den tidiga kyrkans tid i Sverige var det vanligt att lokala biskopar skrev avlatsbrev med upp till 40 dagars avlat, så visst är det lätt att tolka in att det var lite högre status om man fick ett avlatsbrev av självaste Påven. Nicolaus IV skrev tio avlatsbrev till svenska kyrkor och i regel gav han avlat för ett år + 40 dagar.

Brevet, en medeltida avskrift, till Sankta Maria Kyrka i Fässberg har nr 1541 i SDHK-registret i Riksarkivet. Originalen finns inte kvar. Men varför skriver påven ett avlatsbrev till Fässberg? Vem var han? Vad innebar det för Fässbergs kyrka att få ett avlatsbrev och vad blev konsekvensen av detta? Det är några frågor som jag ska försöka bena ut i denna artikel.

Mariakyrkan i Fässberg

Jag växte upp i närheten av Fässbergs gamla kyrka och besökte ofta de bondgårdar som fanns här i början av 60-talet. Man passerade dom när man gick mot kyrkogården. Den gamla kyrkan fanns givetvis inte då, den revs redan 1893. Kyrkan fick stå här i drygt 600 år.

Vi vet ju att kyrkan byggdes för 1292, då brevet skrevs. Vi får också veta, tack vare brevet, att kyrkan var helgad till heliga Jungfru Maria, Jesu moder. Kyrkan bör därför ha haft namnet Mariakyrkan.

Mariakyrkan ersattes 1887 av Fässbergs nya kyrka som ligger centralt i Mölndal och som också var ett lek område för oss barn som växte upp i området. Jag minns med stor glädje pulkabacken.

Vem var påven Nicolaus IV

Han föddes den 30 september 1227 i Ascoli i Italien och hans civila namn var Girolamo Masci. Tidigt blev han Franciskanmunk och var känd som en mycket from och lärd man.

År 1274, innan han blev påve, deltar han i det andra Lyonkonciliet (kyrkomöte). Ett möte som avhandlade flera svåra frågor och pågick mellan den 7 maj till den 17 juli. Deltagarna avhandlade frågan om korståg till det heliga landet. Enandet av kyrkan.

Man förbjöd tiggardordarna förutom Franciskaner och Dominikaner. Jakob I av Aragonien deltog i mötet och det var också meningen att Thomas av Aquino skulle närvara men han avlider under resan till mötet. Det var vid det här mötet man fastslog att kardinalerna inte fick lämna Konklaven förrän en påve blev vald. En regel som gäller än i dag.

Författaren Umberto Eco hanterar flera av dessa frågor i sin bok

"Rosens namn", som får plats 14 av århundradets viktigaste böcker. Girolamo Masci blir först utnämnd till kardinal och i februari 1288 väljs han till påve och tar namnet Nicolaus IV. Han är den första franciskanska påve. Hans tid som kyrkans ledare blir kort och mindre än två månader efter brevet till Fässberg avlider han, den 4 april 1292.

Avlaten vid Mariakyrkan i Fässberg

Att som kyrka få ett avlatsbrev innebar stora fördelar. I Fässbergs kyrka innebar det att prästen fick meddela avlat vid fem tillfällen. Dessa dagar blir då kyrkans festdagar. De dagar som gällde för Fässberg är dagarna för Marias födelse, Marias himmels-

färd, Marias bebådelsedag, Marias kyrkogångsdag samt vid kyrkans invigningsdag. Dagarna anges också som en oktav, dvs avlaten kunde meddelas under åtta dagar vid Detta kan vi läsa om i brevet som Påven skrev. Avlaten gällde sedan i ett år och 40 dagar.

Det innebar att all bot som meddelas i samband med bikt under ett år och 40 dagar var man befriad från under förutsättning att man besökte kyrkan under festdagarna.

Avlatens tid kunde variera, exempelvis om man vandrade till Santiago de Compostela under ett jubelår fick man avlat som gällde i hela tio år. Det fanns också exempel på livslång avlat

Vad innebär ett avlatsbrev

Traditionen med avlatsbrev började under 1000-talet och blev oerhört populärt. Idag är det inte så många som förstår betydelsen av ett avlatsbrev. Många tror att avlat är det samma som att få förlåtelse för en synd som man begått. Detta är helt felaktigt.

En katolsk präst meddelar förlåtelse till den som biktat sig men förutom förlåtelsen meddelar prästen också en bot som ska utföras. Ofta får den som bekänt sina synder en enkel bot som att be ett antal ave Maria, men även större bot kunde meddelas. Det kunde vara att skänka bort pengar till fattiga, gå en pilgrimsvandring, gottgöra människor

som man har skadat är några exempel på bot. Att få avlat är att bli befriad från att utföra boten. Avlatsbrevet är riktad till en kyrka, som i sin tur sedan meddelar avlat i bikten.

Det var inte ett brev som enskilda personer kunde köpa förutom under en kort tid då kyrkan missbrukade hela idén med avlat.

Pilgrimsvandrar till Fässberg

En konsekvens för Mariakyrkan i Fässberg blir att många vill ta sig till kyrkan. Med all säkerhet börjar många pilgrimsvandra hit. Det i sin tur blir ett ekonomiskt uppsving för kyrkan som får fler pengagåvor.

Dessa gåvor kunde ofta finansiera ett kyrkbygge. Under medeltiden ökade pilgrimsvandringarna kraftig i hela Europa. Mest populärt var att vandra till Santiago de Compostela, Rom och Jerusalem. Men för oss i Norden var Nidaros (Trondheim) väldigt viktig.

Alla lokala kyrkor som fått avlatsbrev blev populära pilgrimsmål och de flesta människor gjorde någon form av pilgrimsvandring under sitt liv.

Än i dag gör man pilgrimsvandringar till ruinen av Fässbergs kyrka och arrangerad av pilgrimscentrum i Göteborg.

Avlatsbrevets text

Texten är skriven på latin och den medeltida avskriften finns i Vatikanen. Översättningen är gjord av Ann Fredriksson Adman och återges i ”Avlatsbrev från Västgötadeln av Skara Stift, 2006”. Utdrag av texten följer här.

”Då vi sålunda önskar att Sankta Marias kyrka i Fässberg i Skara Stift må besökas under tillbörliga hedersbetygelser beviljar vi alla, som verkligen ångrar sig och som har bekänt sina synder, som årligen med fromhet besöker denna kyrka på festdagarna för själva den heliga jungfru Marias födelse, kyrkogång, bebådelse och himmelfärd och under de åtta dagar som följer omedelbart på dessa festdagar. Även årsdagen för samma kyrkas invigning, beviljar vi.... Ett år och 40 dagars avlat”

Det blev väldigt mycket kyrkohistoria i denna artikel, men det är också en del av vår släkthistoria. När vi läser ur kyrkoböckerna, som vi så enkelt får tillgång till via våra datorer rakt in i vårt vardagsrum så glömmar vi lätt bort att det också finns en koppling till den lokala kyrkans historia. Kyrkans historia blir en del av deras historia som vi hittar i kyrkböckerna.

Referenser:

Avlatsbrev från Västgötadeln av Skara Stift, 2006 – Red Johnny Hagberg Kungs-Husby i Trögd.
Studier till det medeltida Sverige 6 - Riksantikvarieämbetet
SDHK (Svensk Diplomatariums huvudkartotek över medeltidsbrev) – Riksarkivet

Fässbergs Kyrka, foto C.A Träff, på digitalt museum
<https://digitaltmuseum.se/0111014740662/molndals-kyrka-vy-fran-oster>

Saxat ur föreningens prenumerationer på kansliet:

Vad andra skriver om, landet runt

av Gunilla Brolund

GRS byter Västanbladet med ett 60-tal andra föreningars tidskrifter, där de tryckta tidningarna finns tillgängliga i GRS bibliotek, och de digitala finns sparade i en dator, samt några intressanta tidningar föreningen prenumererar på. Gunilla Brolund ger tips på några läsvärda artiklar i dessa. *Skulle du vilja få läsa en kopia av någon särskilt artikel, så hör av dig till vår förening.*

AnKnytningen, Medlemsblad för Nyköping-Oxelösunds släktforskarförening, **nr 3 2022**. *Gun-Britt Skill* skildrar intressant och levande hur hennes mor Stina Lundgrens minns sina **skolår i 1920-talets Oxelösund**. Det var potatislov och skurlov (då skolan skulle städas) och även skolresor med medhavd matsäck som förgyllde skolåren.

Diskulogen, Medlemstidning för föreningen DIS, **nr 138 september 2022**. *Anna Linder* går igenom de vanligaste registreringsprogrammen: Min Släkt, Genney, Disgen och RootsMagic och undersöker hur man med dessa program kan räkna ut hur många gånger man är **släkt med sig själv**. Om inte, så kan det vara kul att se! *Kerstin Gymerstedt* tittar på det **kvinnliga kulturarvet** i form av textilier, som vår anmödrar lämnat åt oss, och hur vi kan lära oss mer om detta arv.

Hallandsfarares Information, Medlemsblad för Hallands Släktforskarförening, **nr 137 september 2022**. Här kan vi läsa del 2 av Everts minnen – en **statarunge i Rävinge**

1916-1936. Det är en spännande och oerhört rik berättelse från ett Sverige som inte längre finns med alla de sysslor varav många också har försvunnit. Nästa avsnitt av Everts minnen följer i nästa nummer av medlemsbladet.

Inlandet, Medlemstidning för Inlands Släktforskarförening, **nr 2 september 2022**. Våra anmödrar och anfäder förekom troligtvis fler gånger i **tidningarna** än vad många av oss föreställer sig. Här får vi se exempel på vad man kunde få läsa om under 1800-talets andra hälft – från protester mot kränkande anteckningar i födelseboken till åsknedslag och spridning av smittkopporerna.

KGF-Nytt, Medlemstidning för Kronobergs Genealogiska Förening, **nr 158 september 2022**. *Conny Gustavsson* berättar om tillnamn bland bönderna i Kronobergs län.

Tvärtemot vad många föreställer sig så var de så kallade **patronymikonen** (fadernsnamnen) inte det normala för vanliga bönder före 1500-talet, utan det var mest adeln som

använda patronymikon, eftersom de adliga släktnamnen normalt inte användes före 1500-talet.

Mimers Brunn, Arkeologi Etnologi & Historia i Västra Götaland, nr 4 2022. *Linnea Klingström* berättar om **mordet på Karin Johansdotter** i Torrskog i Dalsland 1708. Den dramatiska berättelsen slutar med att Karins make Thol Bryngelsson avrättas genom halshuggning.

Men det var förstås inte bara våldsbrott som hotade – enligt en ny arkeologisk studie om digerdöden så var Sverige bland de hårdast drabbade länderna. **Digerdöden**, som härjade i många länder under mitten av 1300-talet, dödade uppskattningsvis hälften av Europas befolkning.

Mimers Brunn, Arkeologi Etnologi & Historia i Västra Götaland, nr 5 2022. I en fascinerande artikel skildrar *Christina Ström* **häxjakterna i Bohuslän** under andra halvan av 1600-talet. Trots att Bohuslän då var svenskt tillämpades den danska häxlagen, där tortyr var vanligt förekommande. Först 1779 förbjöds dödsstraff för trolldom, och på 1800-talet började ungdomar klä ut sig till häxor och spexa med varandra. Ur detta föddes sedan våra dagars söta små påskkärringar!

I en annan artikel skildrar *Agneta Tjäder* **backstugorna i Åsle tå**, Dessa backstugor, två mil väster om Falköping, är troligen den bäst bevarade samlingen av backstugor i lan-

det, och är idag en välskött idyll och ett populärt utflyktsmål.

Släkt och Bygd, medlemsblad för Österlens Släkt- och Folklivsforskarförning, nr 3 2022. *Bengt Olsson* ger ett axplock bland **domstolsärenden** som tagits upp på Ingelstad härads ting. Han visar klart hur mycket en släktforskare kan finna i en dombok, om man har tid och ork att läsa en dombok.

Släkt och hembygd, Åsens Hembygds- och Släktforskningsförening, nr 38. Även i Älvdalen rasade **häxfebern** under 1600-talets andra hälft, vilket resulterade i 14 avrättade personer. Som grund för dödsdom gällde först och främst egen bekännelse, men överbevisning i form av vittnesmål av vuxna eller barn gällde också.

Släktforskaren, medlemstidning för Helsingfors Släktforskare, nr 2 2022. I tidningen, som är svenskspråkig, berättar *Alexandra Ramsay* om finska domböcker. Finska Riksarkivets nya nättjänst **Sök i finska domböcker** är nu helt öppen. Om du vill testa, då in på kansallisarkisto.fi/sv/framsida.

I fliken ”Material” väljer du ”webbtjänster och databaser”. Rulla sedan ner till **Sök i finska domböcker** och slå in ett sökord, t ex ett ortsnamn eller personnamn.

Posttidning B

Avsändare:
GöteborgsRegionens
Släktforskare
Erik Dahlbergsgatan 36 B
411 26 Göteborg

Peter Sjölund i Göteborg 21 januari

DNA – från Genjägare som hittar pappor till lösning av mordfall

Redbergsteatern 21 januari kl 11.00–12.30

Peter Sjölund kommer till Göteborg med en inspirerande och spännande föreläsning om arbetet bakom TV-serien Genjägarna, som spelats in i Göteborg, och de stora möjligheter som idag finns att hitta okända föräldrar med hjälp av DNA-släktforskning. Fyra av fem pappor går att hitta! Det förändrar livet, inte bara för dem som letar, utan även för dem som blir hittade...

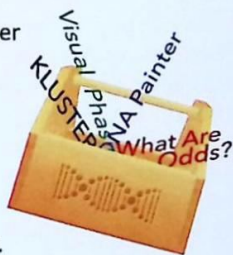
Ta din DNA-släktforskning till nästa steg!

Redbergsteatern 21 januari kl 14.30–16.30

Extra lång föreläsning, där Peter Sjölund visar alla möjligheter som finns att ta din DNA-släktforskning till nya höjder med hjälp av smarta verktyg.

Ta gärna med dig frågor om något du gått och funderat på, då föredraget avslutas med en rejäl frågestund.

Det är jättebra om du redan har ett resultat från ett (eller flera) DNA-test, så att du vet hur ett resultat kan se ut. Är du bara nyfiken, kommer du att få tips om hur du ska tänka när du ska välja DNA-test och vad du sedan kan göra med resultaten.

Mer information och biljettbokning via
Studieförbundet Vuxenskolan
www.sv.se/avdelningar/sv-goteborg

Fika finns att köpa före och mellan
föreläsningarna

SV
Studieförbundet
Vuxenskolan